

ELKENIEN DOCHT MEI

BREDE INCLUSIE AGENDA

gemeente | tytsjerksteradiel

VOORWOORD

De gemeente Tytsjerksteradiel wil een plek zijn waarin iedereen kan meedoen, met of zonder beperking.

Deze brede Inclusie agenda is het plan waarin staat hoe wij als gemeente uitvoering geven aan het VN-verdrag Handicap. Hierin is vastgelegd dat mensen met een beperking of langdurige ziekte gelijk behandeld moeten worden en deel moeten kunnen nemen aan de maatschappij.

INHOUD

Voorwoord	2
De wetgeving van het VN- verdrag Handicap	4
Visie en Missie	4
Verbinding	5
1 - Inzet mens, middelen en agenda	6
2 - Global Goals	9
3 - Historie	10
4 - Financiën	11
5 - De weg ernaartoe!	12
6 - Op zoek naar de samenwerking!	13
7 - Waar zijn we zoal mee bezig?	14

De wetgeving van het VN-verdrag Handicap

De regering heeft in 2016 het VN-verdrag in Nederland goedgekeurd. Het doel van dit verdrag is dat de positie van mensen met een beperking verbetert. Dit is belangrijk omdat in Nederland zo'n twee miljoen mensen met een beperking zijn. Om het VN-verdrag Handicap geldig te maken in Nederland, is de Wet gelijke behandeling van mensen met een handicap of chronische ziekte aangepast. En de Kieswet is gewijzigd. De overheid is verplicht de afspraken van het VN-verdrag uit te voeren. Dat begint met inclusiebeleid.

Visie

Als het gaat over inclusie hebben we het binnen Tytsjerksteradiel over een brede doelgroep. Niet alleen de groep mensen met een beperking maar ook mensen die om verschillende redenen worden buitengesloten. Denk aan leeftijd, het land waar iemand geboren is, zijn/haar kleur, geslacht, religie, seksuele voorkeur of gender en of iemand veel of weinig geld heeft. De gemeente Tytsjerksteradiel wil een plek zijn waar het voor iedereen fijn en prettig wonen en werken is.

Missie

De gemeente Tytsjerksteradiel streeft ernaar dat alle inwoners ongeacht achtergrond of omstandigheden volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. We richten ons daarbij op de verschillende doelgroepen van de inclusie diamant van Movisie. Movisie is een organisatie die gemeenten kan ondersteunen bij het ontwikkelen van inclusiebeleid door kennis, tools en advies.

Verbinding

De verbinding tussen verschillende beleidsterreinen is cruciaal bij inclusiebeleid, omdat vraagstukken vaak complex en verweven zijn. Door samen te werken en elkaar op te zoeken kan de gemeente beter inspelen op de diverse behoeften van inwoners en zo effectieve oplossingen bieden die niemand uitsluiten. Voor een integrale benadering is er gesproken met diverse mensen vanuit verschillende organisaties. Dit draagt bij aan een duurzame inclusieve samenleving.

**Yn in ynklusive mienskip heart elkenien derby!
It is in plak dêr't it foar elkenien noflik wenjen en wurkjen is.
It makket dêrby net út hoe'tst der útsjochst, ofst in beheining
hast, óf en sa ja, hokfoar wurk oftst dochst, wat dyn seksuele
foarkar is, hokker leeftyd of religy oftst hast, wêr'tst wei
komst en oftst in soad of in bytsje jild hast.**

1 Inzet mens, middelen en agenda

Terugblik 2024

Het procedureel kader beschreven in de startnotitie van 3 maart 2022 is gevolgd met de volgende acties in 2024:

- Er is een werkgroep bijeengebracht om samen te werken voor diverse acties in 2024. Voor het opzetten van inclusief beleid is expertise ingehuurd van antidiscriminatie organisatie Tûmba en Sipke Jan Bousema. Beleid sociaal domein is aangesloten bij de Fryske Netwurk Cirkel, een werkgroep met ervaringsdeskundigen.
- Er is een startbijeenkomst over inclusie georganiseerd waarbij diverse inwoners en ervaringsdeskundigen zijn betrokken vanuit de diverse doelgroepen. Hiermee werd een oproep gedaan om mee te denken, er werden ideeën uitgewisseld en gesprekken gevoerd.

- Via intranet, presentaties en tijdens Nijs & Broadjes is binnen de gemeentelijke organisatie besef van inclusie gecreëerd.
- Het Beste Idee van TD 2024 is georganiseerd om inclusieve ideeën op te halen bij de inwoners van Tytsjerksteradiel. Dit was een manier om alle inwoners van Tytsjerksteradiel te betrekken bij het onderwerp inclusie. Er is aandacht besteed in de media, posters, flyers, social media etc.
- Het afgelopen jaar konden meerdere inclusieve ideeën gefaciliteerd en ondersteund worden door een subsidietender en een geldbedrag van maximaal € 5.000. Hiermee konden in totaal acht inclusieve initiatieven in verschillende dorpen en scholen ondersteund worden.
- Een aantal websites van de gemeente Tytsjerksteradiel is aangepast op het gebied van digitale toegankelijkheid.
- Er is intern en extern een oproep gedaan om ervaringsdeskundigen te werven voor de 'Werkgroep Toegankelijkheid Ervaringsdeskundigen'. De gemeente Tytsjerksteradiel is op zoek gegaan naar advies van inwoners met een beperking, zodat zij hun ervaring en inzichten kunnen delen met de gemeente. Taken van de werkgroep zijn bijvoorbeeld het jaarlijks testen of schouwen van voorzieningen als openbare gebouwen, wegen en websites. Daarnaast kan de werkgroep geraadpleegd worden bij het organiseren van bijeenkomsten of dorpsactiviteiten. Deze vorm van betrokkenheid maakt de samenleving inclusiever en toegankelijker voor iedereen.

Agenda 2025 - 2026

ACTIE	SUBACTIE	TIJDLIJN/OPMERKING
Actie 1: Opzetten werkgroep Ervaringsdeskundigen	Ervaringsdeskundigen betrekken om de aangepaste toegankelijkheid van websites in 2025 te toetsen.	2024/ 2025
	Ervaringsdeskundigen betrekken bij inclusieve acties, activiteiten, testen van openbare ruimtes en gebouwen.	2025
	Ervaringsdeskundigen laten meewerken aan Het Beste Idee van TD en deelnemen in de jury.	2025
	Aansluiten bij de Fryske Netwurk Cirkel, een netwerk van Friese inwoners, organisaties en gemeenten die samenwerken en elkaar inspireren.	2025
Actie 2: Beleidsontwikkelaar vanuit het Team WMO en Welzijn is aanspreekpunt voor het onderwerp inclusie en betreft eventueel een externe partij zoals bijvoorbeeld Tûmba of KEARN voor ondersteuning.	Vaste mogelijkheid voor consult voor interne en externe vragen op het gemeentehuis. Werkzaamheden: • Initiëren van overleggen • Verschillende doelgroepen betrekken • Deelnemen in werkgroepen • Ondersteunen van Het Beste Idee • Deelnemen aan inclusieve acties (bijvoorbeeld schouwgroep voor Toegankelijkheid, organiseren van Regenboogactiviteiten). • Intern inclusie beleid optimaliseren door advisering	Vanaf 1-1-2025
Actie 3: Bekendheid rondom inclusie verbeteren	Team Communicatie reserveert een informatiepagina in de Actief tijdens de Week van de Toegankelijkheid.	Oktober 2025
	Team Communicatie deelt inclusieve initiatieven, ervaringen vanuit het Beste Idee via sociale media.	2025

Actie 4: Regenbooggemeente	Werkgroep Toegankelijkheid houdt contact met Regenboogperronnetje KEaRN.	2025
	Werkgroep Toegankelijkheid ziet toe op diversiteit in de gemeentelijke communicatie	2025/2026
	Werkgroep Toegankelijkheid doet een oproep om vanuit de regenbooggemeente mee te denken in een werkgroep.	2025
	Team Communicatie zorgt voor het hijsen van de Regenboogvlag op belangrijke LHBTIQ+ data en deelt dit via sociale media. - Coming Out Day 11-10 - Valentijnsdag 14-2 - Dag tegen homofobie 17-5 - Transgender-rechtendag 7-8 - Dag van de bisexualiteit 23- 9 - Paarse vrijdag 13-12	11 oktober 14 februari 17 mei 7 augustus 23 september 13 december
Actie 5: Organiseren van het Beste Idee van TD	Team Dienstverlening verzorgt de landingspagina van de Denk-mee-website voor het indienen van de ideeën.	2025
	Team Communicatie verzorgt de verspreiding van folders, doet de bekendmaking via websites, sociale media, email etc.	2025
	Team Wmo en Welzijn past de subsidieregeling aan in samenwerking met Juridische zaken en organiseert samen met Tumba en de werkgroep de jury bijeenkomst en de prijsuitreiking.	2025
Actie 6: Inclusief sporten	Sportstimuleringsmedewerker (inclusie) organiseert de maand van het inclusief sporten.	Juni 2025 (jaarlijks terugkerend)

2 Global Goals

De Global Goals zijn meegenomen in deze agenda. Dit zijn zeventien doelen om van de wereld een betere plek te maken. Tytsjerksteradiel voelt zich verantwoordelijk voor een duurzame wereld, nu en later. De ontwikkeldoelen zijn te herkennen aan de zeventien plaatjes hieronder. We hebben ze gebruikt in deze agenda om de bekendheid ervan te vergroten.

Wy kinne folle mear as wy gearwurkje mei partners
en net op aparte eilantsjes dwaande binne.

Ontwikkeldoelen

- Alle vormen van armoede tegengaan
- Geen honger, wel duurzame landbouw en goede voeding
- Goede gezondheid en welzijn
- Goede kwaliteit van onderwijs
- Dezelfde rechten en kansen voor mannen en vrouwen
- Schoon water en sanitaire voorzieningen en duurzaam omgaan met water
- Betaalbare duurzame energie
- Goede banen, duurzame economische groei en eerlijke verdeling van welvaart
- Duurzame industrie, innovatie en infrastructuur
- Minder ongelijkheid in een land en tussen landen
- Duurzame, veilige en veerkrachtige steden en gemeenschappen
- Verantwoorde consumptie en productie
- Klimaatverandering tegengaan
- Duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën
- Beschermde ecosystemen, bossen en biodiversiteit
- Vrede, veiligheid en rechtvaardigheid
- Wereldwijde samenwerking om de doelen te bereiken

3 Historie

Op 4 november 2021 heeft de gemeenteraad van Tytsjerksteradiel het amendement Lokale Inclusieve Agenda aangenomen. Hiermee heeft de gemeenteraad de opdracht gegeven om een Inclusieve Agenda op te zetten.

In september 2021 heeft het college van B&W een notitie aangeboden aan de gemeenteraad waarin beschreven staat in hoeverre het gemeentelijk beleid al aansluit bij het gedachtegoed van het VN-verdrag Handicap. In de informerende raadsvergadering waar bovengenoemde notitie is behandeld en is becommentarieerd door leden van de werkgroep toegankelijkheid Leeuwarden - kwam naar voren dat er een mooie basis ligt. In alle onderdelen van de organisatie is er al aandacht voor inclusie, maar er zou meer integraal samengewerkt kunnen worden. Het is nu tijd om deze basis verder uit te bouwen naar een Lokale Inclusieve Agenda.

Op 13 juli 2023 wordt de motie Regenbooggemeente aangenomen. Vanaf 1 januari 2024 benoemt de gemeente Tytsjerksteradiel zich als regenbooggemeente. De gemeente

zet in op inclusie en diversiteit en richt zich op het creëren van een samenleving waarin iedereen zich gewaardeerd, gehoord en vertegenwoordigd voelt en waarin gelijke kansen worden geboden aan alle individuen.

In de startnotitie van 17 mei 2023 zijn speerpunten benoemd voor het opzetten van Regenboogbeleid. Hierbij wordt ingezet op ambitieniveau 3:

- Regenboogvlag hijsen bij gemeentelijke gebouwen op één of meerdere data die symbolisch belangrijk zijn voor de LHBTIQ+ gemeenschap.
- Zie 1 + gerichte diversiteit in gemeentelijke communicatie/folders/publicaties/internet.
- Zie 1 + 2 + organiseren/faciliteren van activiteiten.

In 2024 wordt Regenboogbeleid ondergebracht in een brede inclusieve agenda.

4 Financiën

Activiteiten en uitvoeringskosten in het kader van toegankelijkheid worden betaald uit bestaande budgetten die gekoppeld zijn aan de diverse beleidsterreinen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de herinrichting van de openbare ruimte, sport et cetera. Acties om de openbare ruimte toegankelijker te maken worden niet los opgepakt, maar meegenomen in nieuwe (herinrichting) projecten.

Daarnaast is voor het onderwerp inclusie een bedrag van totaal € 105.000,- incidenteel budget én vanaf 1 januari 2024 € 3000,- structureel budget beschikbaar gesteld:

- Op 3 maart 2022 is de startnotitie Lokale Inclusieve Agenda vastgesteld. Hierin is een budget van € 75.000,- vanuit de algemene reserve beschikbaar gesteld voor het opstellen en uitvoeren van de Lokale Inclusieve Agenda.
- Tytsjerksteradiel heeft zich als regenbooggemeente benoemd per 1 januari 2024. Hierin is een budget van € 30.000,- vanuit de algemene reserve beschikbaar gesteld voor het opstellen van een 'brede inclusieve agenda'.
- Vanaf 1 januari 2024, in afwachting van definitief beleid, te werken volgens het in de raadsbrief van 17 mei 2023 genoemde ambitieniveau voor het thema inclusie en regenbooggemeente. De kosten hiervan ad € 3.000,- per jaar is vanuit de algemene reserve beschikbaar gesteld.

In 2024 is er een bedrag van circa € 55.000,- aan financiële middelen uitgegeven voor het inhuren van expertise, de startbijeenkomst, de subsidietender "Het Beste Idee", informatiemateriaal, prijsuitreiking, het toegankelijk maken van websites, ambtelijke capaciteit en het schrijven van een brede inclusieve agenda.

In 2025 is er een incidenteel bedrag van € 50.000,- beschikbaar. Een deel kan worden gereserveerd voor ambtelijke ondersteuning in het jaar 2025. Daarnaast is er budget voor het herhalen van de subsidietender Het Beste Idee van TD, het betrekken van ervaringsdeskundigen en het organiseren van activiteiten.

5 De weg ernaartoe!

Het betrekken van mensen is essentieel voor een inclusieve gemeente. Dit hebben we gedaan door een startbijeenkomst te organiseren voor de inwoners van de gemeente in april 2024.

We hebben sprekers uit diverse doelgroepen gevraagd om iets te vertellen over de verschillende onderwerpen. Want door te luisteren naar andere mensen ontstaat begrip en kunnen we ons samen inzetten voor een inclusieve samenleving!

Inwoners en ervaringsdeskundigen gaven diverse knelpunten aan en bedachten gezamenlijk oplossingen. De volgende onderwerpen zijn besproken tijdens de startbijeenkomst: ingewikkelde informatie, laaggeletterdheid, LHBTIQ+, haat en polarisatie, racisme, kansengelijkheid, toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Al deze input is meegenomen in deze Inclusie Agenda.

Neat oer ús, sûnder ús!
Startgearkomste maitiid 2024

6 Op zoek naar de samenwerking!

Goede samenwerking tussen beslissers, beleidsmakers, belanghebbenden en uitvoerders is belangrijk. Je kunt aansluiten bij wat goed loopt en meer draagvlak krijgen, daar waar het nodig is. Inclusie moet als het ware in ons DNA zitten! Beleid gericht op inclusie zorgt ervoor dat mensen met een beperking zelfstandiger aan de samenleving deel kunnen nemen. De gemeente Tytsjerksteradiel gaat stap voor stap aan de slag. In deze agenda staan de onderwerpen en acties van 2024 beschreven waar we de komende jaren op verder kunnen bouwen.

Interne Werkgroep Toegankelijkheid

Er is een werkgroep Toegankelijkheid vanuit de gemeente in het leven geroepen om over inclusie mee te denken. Deze werkgroep komt periodiek bij elkaar en denkt na over vraagstukken rondom inclusie.

Werkgroep Toegankelijkheid Ervaringsdeskundigen

Er zijn verschillende vormen van beperkingen, die elk hun eigen uitdagingen met zich meebrengen op het gebied van toegankelijkheid en inclusie. Ervaringsdeskundigen mogen meedenken en kunnen vertellen wat er speelt er en waar zij tegenaan lopen. Wat betekent het bijvoorbeeld voor iemand met een motorische- of visuele beperking en voor rolstoelgebruikers wanneer iemand de auto op de stoep parkeert?

**Ynklusive beliedsfoarming rekket alle beliedsmêden.
It is in goede stimulâns om mei-inoar gear te wurkjen.**

6 Waar zijn we zoal mee bezig?

Alle inwoners van de gemeente Tytsjerksteradiel werden in april 2024 opgeroepen om mee te doen met 'Het Beste Idee van TD'.

Iedereen kon een idee inzenden en kans maken op een geldbedrag van €500 tot €5000. In totaal was €30.000 beschikbaar. Voorwaarde was dat het idee zou bijdragen aan een inclusieve samenleving.

Wy sille yn 2024-2025
ynklusive ideeën
fan ús ynwenners
stimulearje en stypje!

De volgende initiatieven voor een inclusief Tytsjerksteradiel kregen een geldbedrag toegekend!

- Blik op armoede: een project voor meer begrip en bekendheid over armoede op alle scholen van de gemeente Tytsjerksteradiel.
- Vakantie Kleastermar maakt een vakantieweek in Eastermar mogelijk voor een aantal inwoners in Tytsjerksteradiel die nooit op vakantie kunnen.
- Kopje Cultuur brengt meerdere culturen bijeen en zorgt voor verbinding en taalontwikkeling in de Glinstra State In Burgum.
- Klimmerbeam is een speeltuin voor alle kinderen met en zonder beperking in Wyns.
- Het Regenboogperron in Hurdegarijp krijgt de beschikking over promotiemateriaal om bekendheid te vergroten en een uitje te organiseren om gesprekken aan te gaan met LHBTIQ+ jongeren uit de gemeente Tytsjerksteradiel.
- Een groen schoolplein in Hurdegarijp wordt mogelijk gemaakt voor alle kinderen uit het dorp.
- Ús Takomst wordt een plek voor praktische activiteiten in Noardburgum zoals tuinieren, timmeren en leren over de natuur. Doel is om meer gelijke kansen te creëren voor kinderen.
- De Doarpstún in Sumar is een verbindende plek voor ontmoeting, gezonde producten en omkijken naar elkaar.

Oandacht foar lêzen en skriuwen: Elkenien moat meidwaan kinne!

In Nederland hebben 2,5 miljoen volwassenen moeite met lezen en schrijven. Daardoor begrijpen ze brieven van de overheid niet (helemaal). Daarom hebben we binnen de gemeente Tytsjerksteradiel structureel aandacht voor lezen en schrijven.

Er is regelmatig aandacht voor het belang van begrijpelijk én duidelijk taalgebruik in de communicatie met inwoners, externe partijen en collega's.

Medewerkers van de gemeente volgen trainingen om teksten op B1 niveau te leren schrijven.

Hierdoor heeft de gemeente een betere aansluiting bij mensen die anders mogelijk buiten beeld blijven. Inwoners kunnen hierdoor soms ingewikkelde regelingen en producten beter begrijpen en er gebruik van maken. In april 2024 is een symposium georganiseerd voor professionals, die werkzaam zijn op het gebied van zorg, welzijn, jeugd, onderwijs en kinderopvang. Zij konden inspirerende workshops volgen over het thema laaggeletterdheid.

Jierliks in moanne fan it ynklusyf sporten Ynklusyf Sporten & bewegen op eigen nivo en mei wille

Sportakkoord & inclusief sporten

Iedere inwoner van Tytsjerksteradiel kan op zijn/haar eigen niveau en met plezier sporten en bewegen. Ook mensen met een beperking kunnen meedoen aan sportactiviteiten! Daar zetten we ons voor in. Het betekent dat we aandacht hebben voor goede ideeën uit de buurt die inclusief sporten en bewegen stimuleren. Er is ook geld voor beschikbaar.

Maand van het aangepast sporten

Ieder jaar roepen we een maand van het aangepast sporten uit. De hele maand zijn er gratis trainingen bij sportaanbieders en gehandicapten sporten in wedstrijdverband. Deze staan in een activiteitenkalender die we in samenwerking met de dagbesteding- en woonlocaties in Tytsjerksteradiel opstellen.

Sporten voor mensen met en zonder een handicap

'Onbeperkt meedoen' is een programma dat inclusief sporten onder de aandacht brengt bij diverse verenigingen. Sport en beweging worden ook ingezet om eenzaamheid tegen te gaan en om mensen bij elkaar te brengen.

Aangepaste sportactiviteiten

High Five Sportstimulering organiseert jaarlijks verschillende sportactiviteiten zoals schoolvakantie-instuiven waar veel (aangepaste) sporten worden aangeboden. Verenigingen die nog geen aangepast aanbod hebben maar dit wel willen, kunnen hulp vragen.

Risico op vallen verkleinen

Kom in Beweging wordt georganiseerd voor 65-plussers, er worden fittesten en programma's aangeboden om valrisico's te verkleinen.

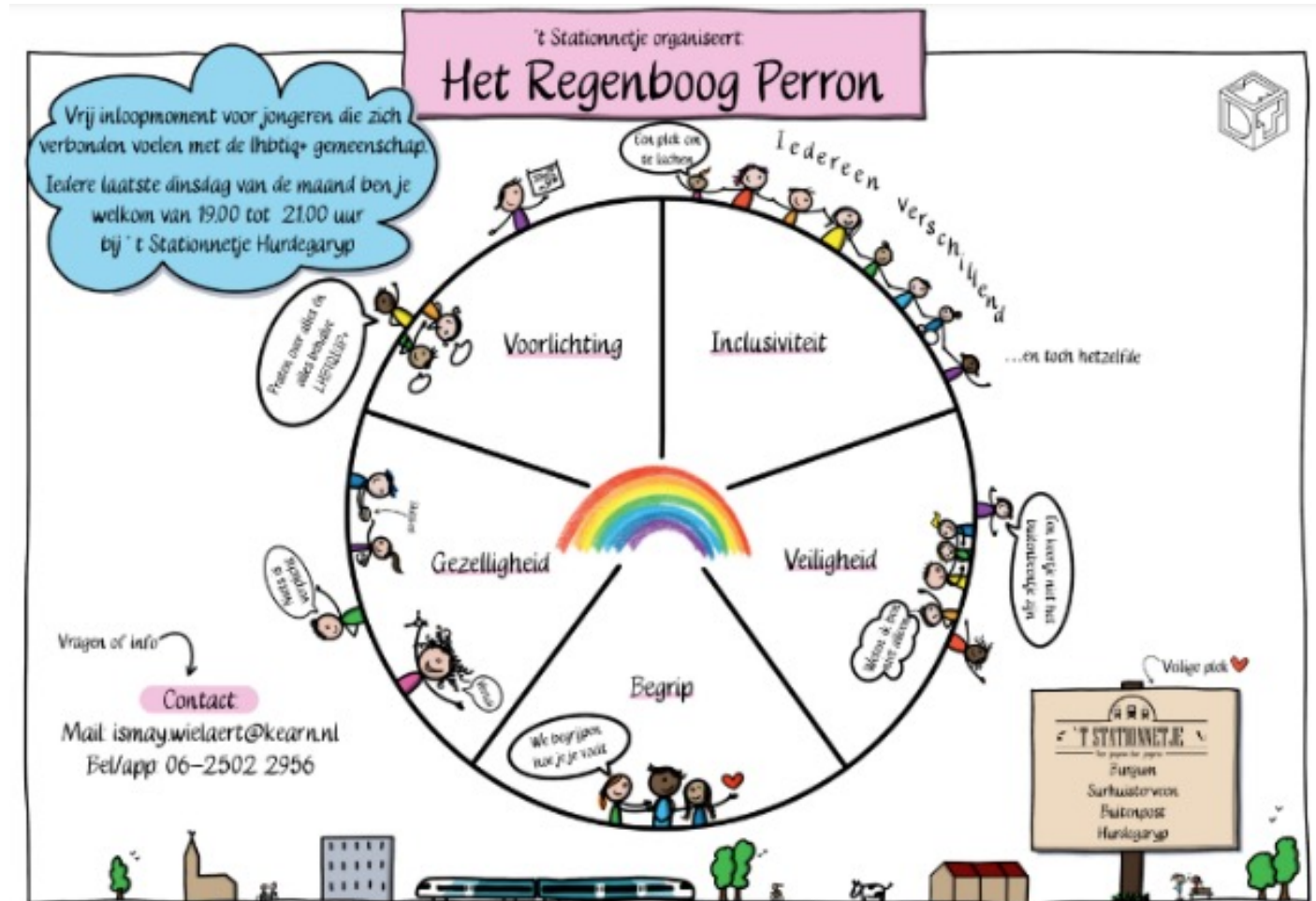
Fietsen en wandelen voor iedereen

Doel van het project Doortrappen is om ouderen veilig te laten fietsen. Het afgelopen jaar werden er in samenwerking met anderen, twee nieuwe doortraproutes geopend. Dit zijn fietsroutes van zo'n 20 tot 25 kilometer over veilige fietspaden en door mooie natuurgebieden. Ideaal voor de oudere fietser. Ook wordt er soms lesgegeven door de Fietzersbond of zijn er acties waarbij ouderen een gratis fietsspiegel kunnen krijgen.

In de startbijeenkomst over inclusie kwam naar voren dat ervaringen uitwisselen en elkaar ontmoeten belangrijk is voor LHBTIQ+ jongeren. De regenbooggemeenschap is erg divers en de praatplaat die in 2024 is ontworpen, laat dit mooi zien. Onderwerpen als begrip, veiligheid, voorlichting, gezelligheid en inclusie hebben een plek gekregen in de praatplaat. Sinds 2023 is het Regenboog Perron deze gezellige veilige plek, een plek waar je jezelf kunt zijn!

Er staat steeds een ander thema of activiteit op de planning. Denk aan een drag Queen die langskomt, het doen van 'Over de streep' of het bespreken van een thema als 'coming out'. Het delen van ervaringen, van elkaar leren en natuurlijk een gezellige tijd hebben, staan centraal tijdens deze avonden.

Elkenien docht mei! Brede Inclusie Agenda Gemeente Tytsjerksteradiel

**Partisipaasje betsjut letterlik
dielname, do hearst derby! Yn de
gemeente is der altyd oandacht foar
it wolwêzen fan minsken**

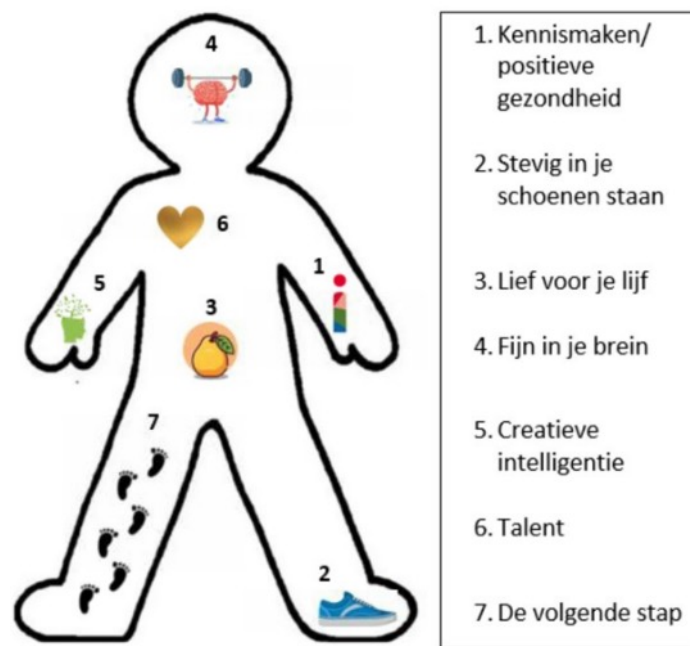
Participatie

In het kader van de Inclusie Agenda bedoelen wij met participatie: deelnemen aan de samenleving. Het gaat daarbij om het benutten van je eigen kracht, het dragen van eigen verantwoordelijk en je volwaardig onderdeel voelen van de maatschappij. Dit zijn belangrijke onderdelen voor mensen voor een gelukkig en zinvol leven. Participatie gaat niet alleen om werk maar ook om het hebben van een dagritme, het onderhouden van sociale contacten, volgen van een opleiding en het opdoen van vaardigheden.

Training Wolwêzen

Met Wolwêzen willen we bereiken dat iedereen mee kan doen op een eigen passende manier. Wolwêzen is met name voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De training is bedoeld om aan jezelf te werken, zelfvertrouwen op te bouwen en doelen te stellen. Wolwêzen is gericht op het verbeteren van de algehele gezondheid zowel lichamelijk als psychisch.

Inwoners van Tytsjerksteradiel met een bijstandsuitkering konden zich in 2024 opgeven voor deze training. Waar de één op zoek was naar een volgende stap richting vrijwilligerswerk sloot de ander aan voor meer sociale contacten. We hopen structureel elk jaar in april en september de training te blijven doen.

Ook wordt er via de welzijnsorganisatie KEARN aandacht geschonken aan participatie:

- De vrijwilligerscentrale biedt iedereen de mogelijkheid om mee te kunnen doen in de vorm van vrijwilligerswerk.
- Scholingsfonds zorgt voor het bevorderen van deskundigheid in georganiseerd verband.
- Maatjesprojecten waarin vrijwillige maatjes worden gekoppeld aan inwoners die ondersteuning nodig hebben.
- Het Stationnetje is een project voor en door jongeren tussen de twaalf en 30 jaar, waar de kans wordt geboden om zelf aan hun toekomst te werken.

Helpen rondkomen bij minder inkomen!

Er zijn veel regelingen en toeslagen. Het is voor mensen lastig uit te zoeken welke regelingen er zijn en of ze hier recht op hebben. In maart 2024 is de Geldgids vernieuwd.

De Geldgids is een handig hulpmiddel als je niet veel te besteden hebt. We willen inwoners helpen hun weg te vinden in de wirwar aan regelingen en instanties. De Geldgids is voor iedereen gratis af te halen op het gemeentehuis en wordt ook via andere instanties verspreid.

Geldt dat ook voor mij?

In de Geldgids wordt verwezen naar [datgeldtvoormij.nl/tytsjerksteradiel](https://datgeldtvoormij.nl/)

Hier kunnen mensen checken of ze recht hebben op toeslagen of financiële voordelen. Ze kunnen de check ook samen met een vrijwilliger van Humanitas doen.

Wat staat er in de Geldgids?

- Informatie over werk en inkomen
- Ondersteuning bij je inkomen
- Zorg, welzijn, wonen en werk
- Voorzieningen in de gemeente: Humanitas, voedselbank, vrijwilligerscentrale, etc.

Besteanswissichheid is in minskerjocht, gjin foarrjocht. Sûnt maart 2024 hawwe wy in jildgids útjûn foar mear dúdlikheid.

Meidwaan yn de digitale wrâld heart der fansels ek by. Wy wurkje hurd om ús websides tagonklik te meitsjen, ek foar minsken mei in beheining.

Eisen aan toegankelijkheid

De gemeente Tytsjerksteradiel moet voldoen aan de digitale toegankelijkheidseisen op basis van de WCAG 2.1. Dit zijn landelijke richtlijnen om websites gebruiksvriendelijker en beter toegankelijk te maken voor verschillende doelgroepen. Onderdeel hiervan is het laten uitvoeren van een toegankelijkheidsonderzoek eens per drie jaar. In 2024 is geld vrijgemaakt voor het digitaal toegankelijk maken van de volgende websites:

- www.t-diel.nl
- www.wetterstins.nl
- www.trouwenintytsjerksteradiel.nl
- www.havenearnewald.nl

Voor iedere websitebezoeker of app-gebruiker is het belangrijk dat websites en apps volledig toegankelijk zijn, want een toegankelijke website of app verhoogt voor iederéén het gebruiksgemak.

Digitale toegankelijkheid voor mensen met een beperking

Digitale toegankelijkheid is echt noodzakelijk voor mensen met een visuele beperking, auditieve beperking, verstandelijke beperking, beperkte handfunctie, autisme en beperkte leesvaardigheid. Wat zij nodig hebben om goed gebruik te kunnen maken van een website of app, verschilt per beperking. Te denken valt aan voorleessoftware, kleurcontrasten, ondertiteling en spraaknavigatie. Ook hier is begrijpelijke taal een must.

Wy stribje der altyd nei dat ynweners mei in beheining har frij en selsstannich ferpleatse kinne, sawol binnen as bûten

Fysieke toegankelijkheid

Bij fysieke toegankelijkheid gaat het om buitenruimten, openbare gebouwen, kantoren, woningen, vervoer et cetera. Een goed toegankelijk gebouw heeft bijvoorbeeld een ingang die iedereen kan gebruiken. Hierdoor kunnen mensen met een beperking zich zelfstandig verplaatsen, zonder daarbij afhankelijk te zijn van anderen.

Als we spreken over fysieke toegankelijkheid dan kijken we bijvoorbeeld of er bij een gebouw een aparte rolstoelvriendelijke ingang is gemaakt. Gebouwen in eigendom van de gemeente zijn vaak al toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking. Drempels zijn verlaagd of voorzien van oprijplaten als dat nodig is. In (sport)gebouwen met een tribune die alleen bereikbaar is per trap, zijn trapliftten aangebracht. In het geval van nieuwbouw of ingrijpende renovaties wordt bij het ontwerpen al rekening gehouden met integrale toegankelijkheid en moet het ontwerp voldoen aan de eisen zoals gesteld in het handboek voor toegankelijkheid.

In het kader van Het Beste Idee van TD heeft de gemeente een bijdrage geleverd aan de opening van de inclusieve speeltuin in Wyns. Een speeltuin waarin iedereen mee kan doen, met en zonder beperking. Met speeltoestellen als een schommel, glijbaan, rolstoel carrousel, hangmatten en een mooie houten brug.

De komende jierren binne wy aktyf dwaande mei FrIZA (Fries Integraal Zorg Akkoord) & GALA Gezond en Actief Leven Akkoord

GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) en FrIZA (Fries Integraal Zorg Akkoord) hebben als doel om:

- Aan te sluiten bij de wensen en behoeften van onze inwoners op het gebied van gezondheid.
- De algehele gezondheid te verbeteren en gezondheidsverschillen terug te dringen.
- Preventief te werken aan het verminderen van middelengebruik.
- De instroom naar psychosociale hulp en medische zorg te verlagen.

GALA

In GALA zijn gezamenlijk afspraken gemaakt over gezondheid en welbevinden. Het doel van GALA is het faciliteren van meer samenhang tussen de verschillende onderdelen in gezondheid, sport, bewegen en de sociale basis. Om de doelen uit GALA te behalen is door het Rijk geld beschikbaar gesteld.

FrIZA

Vanuit FrIZA wordt ingezet op het toegankelijk houden van zorg, versterken van de sociale basis van inwoners (de kracht van de menskip) en verbeteren van (mentale) gezondheid. Doel is om het gebruik van zorg te verminderen. Ook hiervoor heeft het Rijk geld beschikbaar gesteld.

Momenteel wordt er samengewerkt met verschillende organisaties om gezondheid en welzijn van onze inwoners te bevorderen.

Een van de ideeën die werd ingezonden naar het Beste Idee van TD, is 'Kopje cultuur', een initiatief in de Glinstra State in Burgum. Er worden bijeenkomsten georganiseerd voor vrouwen met diverse culturele achtergronden met als doel:

- vergroten van het sociale netwerk
- verbeteren van de Nederlandse taal
- vergroten van kennis van verschillende culturen
- elkaar beter leren begrijpen

De eerste sessie was succesvol. Er waren zo'n acht deelnemers met verschillende achtergronden: Indonesië, Somalië, Oekraïne, Afghanistan en ook Nederlandse en Friese vrouwen.

Daarnaast is in de derde week van september 2024 'intercultureel koffiedrinken' georganiseerd. Dit was een groot succes waarbij mannen en vrouwen van allerlei culturen, koffie gewoontes uit het land van herkomst uitwisselden.

In oktober 2024 is de tweede sessie gestart. Elke veertien dagen wordt een sessie georganiseerd waar alle vrouwen uit verschillende culturen welkom zijn.

